

HOE WALKER EVANS STIEKEM FOTO'S MAAKTE

De fotograaf als straathoekwerker

In Vorst kan u deze week nog gaan kijken naar een indrukwekkende retrospectieve van een van de belangrijkste Amerikaanse fotografen van de twintigste eeuw: Walker Evans. **INGE HENNEMAN**

Walker Evans (1903-1975) heeft een mythische status. Zijn fotoboeken

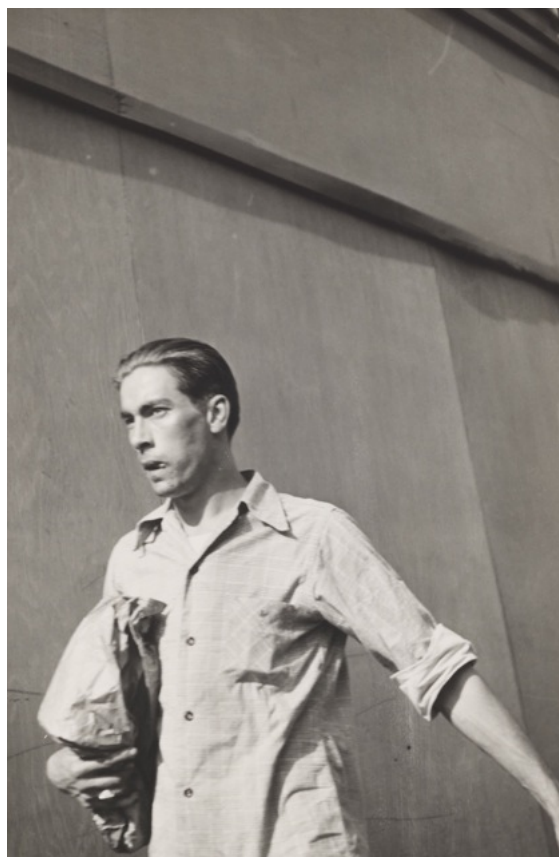
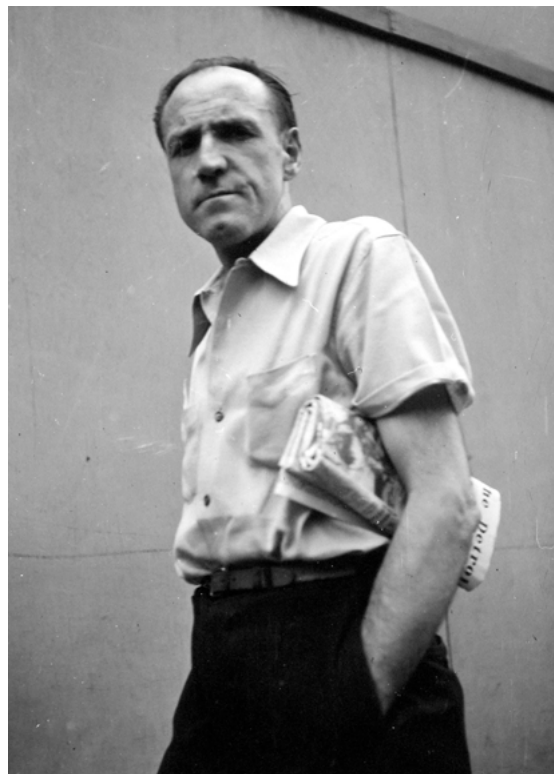
American photographs (1938) en *Let us now praise famous men* (1941) zijn voor generaties documentaire fotografen niets meer of minder dan een bijbel. Ze vormen een glasheldere visuele studie van de Amerikaanse moderne samenleving in die tijd. Zijn portretten van verarmde katoenplukkers werden dé metafoor voor de depressie van de jaren 30 in het zuiden.

In de Fondation A Stichting in Vorst hebben we een afspraak met Jerry Thompson, die in 1971 als jonge kunststudent bij Evans ging studeren. Hij werd diens persoonlijke assistent en een van zijn weinige vrienden. 'Evans gedroeg zich niet als een oude man, zijn geest was extreem levendig', zegt Thompson. 'Hij was een koele waarnemer met een grote sensuele en poëtische gevoeligheid.' Thompson toont ons de polaroids die Evans nam op het einde van zijn leven: 'Hij kon nauwelijks nog lopen, maar bleef gefascineerd door de perfectie van specifieke details, of het nu een blikje bier in de goot was, een letter in een reclameposter, of het gezicht van een jonge vrouw.'

Walker Evans debuteerde succesvol in de jaren 30, met twee solotentoonstellingen in het Moma, twee fotoboeken én een baan in opdracht van het ministerie van Landbouw. Die liet hem toe te reizen door Mississippi, Alabama, New Orleans en Pennsylvania,

'Evans kwam niet graag dichtbij mensen met zijn camera. Hij fotografeerde liever aan de overkant van de straat met een zoomlens'

JERRY THOMPSON
Persoonlijke assistent

met alle klein- en grootformaat-camera's die hij kon dragen. Door de Tweede Wereldoorlog moest Evans opnieuw op zoek naar een betaalde job bij de populaire fotomagazines. Het prestigieuze *Fortune* werd zijn broodheer van 1945 tot 1965.

Zoomen

'Evans wou eerst schrijver worden', vertelt Thompson. Uit zijn tot nog toe vrij onbekende magazinerwerk blijkt dat hij niet enkel een pionier was in de moderne fotografie, maar dat hij ook grenzen verlegde als journalist en vormgever. Of het nu gaat over de elegantie van een schaar in *Beauty of the common tool*, over de typische industriële architectuur in de voorsteden, of over graffiti op straatgevels in *Color accidents*; de meest banale dingen van het alledaagse moderne leven vertellen hoe de Amerikaanse burger leeft, woont en denkt. De toon is licht ironisch, antipublicitair en lyrisch.

Het thema van de tentoonstelling in Vorst is het anonieme portret. 'Evans kwam niet graag dichtbij mensen met zijn camera. Hij fotografeerde de gewone man liever aan de overkant van de straat met een zoomlens. Zonder het masker van de pose.'

Blinde muur

Vanaf het einde van de jaren 30 experimenteert Evans in verscheidene series met een verborgen camera, zodat de passagiers van de Metro in New York of de arbeiders in de Amerikaanse industriesteden zich niet bewust zijn van zijn aanwezigheid. Voor *Labor anonymous* stelde Evans zich met een Rolleiflex op de buik op tegenover een blinde muur op een straathoek in Detroit, getrouw aan zijn credo: 'Een straathoek vertelt je evenveel als je ochtendkrant'. De camera registreert blind en neutraal de meer dan honderd voorbijgangers die in het felle middaglicht in het frame van de fotograaf passeren. Iets van die geheimzinnige en ongrijpbare vreemdelingen in de massa licht op in deze fascinerende *candid* portretten.

'Labor anonymous', gepubliceerd in *'Fortune'*, November 1946.

© the metropolitan museum of art, new york

'Walker Evans - Anonymous', tot 3 april in Fondation A Stichting, Vorst. Donderdag t.e.m. zondag.